

Ya'a tse'e je mumejtsk nák juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Corinto

1 Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoqon jets atse'e n'ítut je Jesucristo je kyukátsiva. Ats jets je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo, máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e nay'amojkijidup jem coriintovit kyajpuñ kajxm, jets nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e ijttup jem acáyait y'it joottm. **2** Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maattta.

Ku je Pablo chaachpaaty

3 Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Tyee', je nTee'amda, juu' ve'e xnu'ixkadaakumdup jetse'e xyakjot'amájimda. **4** Je'ets aatse'e xyakjot'amájip pan ti tsaaachpaatun aatse'e nyaknajxyp, ax ve'emts aatse'e nyakjot'amájiduvat pan pan jatye'e tsaaachpaattup je jot'amajin maat juu' aatse'e je Nte'yam xmooyp ku aatse'e ntsaachpaa'ty. **5** Ku aatse'e ntsaachpaa'ty ax jo'n je Cristo chaachpaaty jo'n, je'e kajx

ku aatse'e to'k muk n'it je'e maat, nay ve'empats aatse'e je Cristo xyakjot'amaja je'e kajx ku aatse'e to'k muk n'it je'e maat. **6** Je'e kajxts aatse'e ntsaachpaa'ty jetse'e xjayejptinit je jot'amajin jets je joojntykin juu' ve'e xal'ma kajx ijtp. Je Nte'yam aatse'e xyakjot'amájip, ve'emts miitse'e aats kajx mjot'amájiduvat jetse'e xmuténadat je tsaaachpaatun, ve'em ax jo'n aatse'e je tsaaachpaatun nmutena. **7** To'k aaj to'k jootts aatse'e njava jets tam miitse'e mnaajk'ítjada je Nte'yam maat. Kux ku xa miitse'e je tsaaachpaatun xyaknaxta, ve'em ax jo'n aatse'e je tsaaachpaatun nyaknajxpa, myakjot'amájjiduvapts miitse'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n aats je'e ve'e xyakjot'amaja.

8 Utsta achta utsta tsaa'ada, ntsajkp xa atse'e jetse'e xnuyávadat vintso aatse'e ntsaachpaaty jem ásiait y'it joottm, va'ajts makk xa je'e ve'e tyun'ijt, ve'emts atse'e n'ukvinmaajy jets ka'a aatse'e kun'amaadaagui je tsaaachpaatun, kunku'oo'ki atse'e. **9** Ve'em atse'e nnayja'viji ax jo'n je jayu pan

pane'e je y'oo'kun kutúkani. Ni vinxúpats atse'e xka'o'yixji jets atse'e kunkukeek je tsaachpaatun. Je'e kajxts ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jets atse'e viinm nkanayjávajat, je'e ve'e jets atse'e to'k ka'ajyji nnapyámjut jem je Nte'yam y'am kya'l'm, juu' ve'e je oo'kpatajk du�akjoojntykpajknuvap. ¹⁰ Je Nte'yam xa atse'e x'ix xjayejp ku atse'e makk je aja'vin je atsa'kin nyaknajxy, je'ets atse'e xjaal'k'íxup xjaal'kjayépup ku atse'e je aja'vin je atsa'kin njaa'kyaknáxut. To'k aaj to'k jootts atse'e vinjava ntañ jets atse'e xjaal'k'íxut xjaal'kjayéput ¹¹ je'e kajx ku ats miitse'e xputákada ku atse'e xnútsapkotsta. Ax pan numayts atse'e je jayu xnútsapkotsta, ve'em tse'e numay je jayu je Nte'yam dükukojtsjadat je maa'yün kajx juu' atse'e je Nte'yam xtoojnjip.

Pan tyajx kajxe'e je Pablo kyanujkx jep Corinto

¹² Jeja xa ve'e to'k vijjn juu' atse'e ntukxoojntkp, je'ets je'e ve'e ku atse'e nkatinatyukjávaja jets atse'e va'ajts aaj va'ajts joot jets to'k aaj to'k joot ntsuuna yaja naxvijjn, ax nuyojkts atse'e nxoondük ku atse'e ve'em nmaajk'ítju miits maatta. Je Nte'yam atse'e xtoojnjip je maa'yün jets atse'e ve'em njoojntyka; ka'a atse'e njoojntyka je naxvijnit jayu je vyinma'yün kajx. ¹³ Je'e jyjits ats miitse'e ntuknuja'yidup juu' ve'e m'o'yixjudup jetse'e xkótstat jetse'e xvinmóstat, n'a'lixpts atse'e jets va'ajtse'e xvinmotukáxtat, ¹⁴ ve'em tse'e mxoonduktat ats kajx ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda

Jesús, nay ve'empats atse'e nxoojntkpat miits kajxta van'it.

¹⁵ Kux atse'e nnasja'vi jets mjayejptupe'e je vinma'yün ats kajx, ve'em ax jo'n atse'e je vinma'yün njayep miits kajxta, je'e kajxts ats miitse'e ojts n'ukku'ixuva'anda jetse'e ve'em kumxoojntkti ku ats miitse'e mejtsk nax ojts kunku'ixta. ¹⁶ Njatsojk xa atse'e jetse'e kunku'ixti naxyji ku atse'e nmuijn yaja macedóniait y'it jaat, jetse'e ux'ook kun'avimpijtidinuva, van'itts atse'e xputákadat ku atse'e nnajkxut jem judéait y'it joottm. ¹⁷ ¿Ka'a ats vine'e oy mpayo'y ku atse'e ve'em nmupaajmtki? ¿Ve'eme'e mvinmayda jets ve'em atse'e juu' nnupaamduka ax jo'n je jayu juu' ve'e du�aktoondup je y'avintsq vinma'yün?, juu' ve'e vaandup jets ve'em, óyame'e ve'em dükakutyonuva'anda. ¹⁸ Ax nüja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ka'a ats miitse'e nnaajmada "ve'em" ku atse'e nkakutyonuva'añ je n'ayook. ¹⁹ Kux je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e juu' ve'e jye'e aats miits ntuknuja'vidu, ats maat je Silas jets je Timoteo, ni vin'ítats je'e ve'e kyava'añ "ve'em" ukpu "ka'a" jetse'e dükakutyún je y'ayook, kyutuump xa je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp. ²⁰ Kux nujom je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam myasook, je Cristo kajx xa je'e ve'e yakkutyún. Je'e kajx tse'e nyakmájimda nyakjaanchimda je Nte'yam ku ve'e nva'numda "Amén", ve'em tse'e nnukojtspejtumda juu' ve'e je Nte'yam tyuump kyajtsp je Jesucristo kajx. ²¹ Ax je Nte'yamts je'e ve'e juu' atse'e makk xyak'ijtp

to'k muk je Cristo maat, je'ets
 atse'e xvinkoon ²²jetse'e d_ukejx je
 Espíritu Santo jetse'e y'lijnit yam
 ats nja'vin kajxm, ve'emts atse'e
 xtuknuja'vi jets njayejpnum atse'e je
 y'oy je'le juu' ve'e miinnup.

²³Nuja'vipts je'e ve'e
 je Nte'yam jets ka'anum ats
 miitse'e nku'ixta, kux je'le atse'e
 ntsojk jetse'e xmasooktinit je
 mtókinda, ve'emts ats miitse'e
 nkayaktsaachpaa'ttat. ²⁴Ka je'eps
 atse'e n'íxtip vintso ats miitse'e
 juu' akee'y ntukjaanchjávadat,
 kux je jaanchja'vin kajxe'e makk
 mnajaajk'ítjada to'k muk je Jesucristo
 maat. Je'le atse'e n'íxtip vintso ats
 miitse'e mputákadat jetse'e ooy je
 xoojntkun xtunjayéptat.

2 Je'e kajxts atse'e mpayo'y
 jets ka'a ats miitse'e
 nyaktsaachvinmaaydinuvat ku
 ats miitse'e najkx nku'íxtinuva.
²Kux pan ats miitse'e
 kunyaaktsaachvinmáyda, ɬpants je'e
 ve'e juu' atse'e xyakxoondukup?
 Miitsjyam xa je'e ve'eda juu'
 atse'e kunyaaktsaachvinmaaydi.
³Je'e kajxts ats miitse'e ve'em
 nmuja'yidi kux ka'a atse'e
 nnajkxuvaajñ joma ve'e miitsta
 jets ats miitse'e kunku'íxtinuva
 je tsaachvinma'yun maat, miitsta,
 juu' atse'e kuxyakxoojntkti.
 Nayja'vijinup atse'e tyuva jets ku
 atse'e nxoonduk, mxoojntktuvapts
 miitse'eda. ⁴Kux ku xa ats miitse'e
 nmuja'yidi, va'ajts tsaachvinmaaypts
 atse'e nve'na jets atse'e ooy
 ntunnayvinma'yunmooyji,
 yaaxts atse'e. Ax ka je'e kajxapts
 ats miitse'e nmuja'yidi jetse'e
 nyaktsaachvinmáydat; je'e kajxe'e

jetse'e xnujávadat jets ooy ats
 miitse'e ntuntsokta.

Ku je Pablo vyajñ jetse'e
 je jayu yaktokinmee'kxut
⁵Ax pan jem tse'e juu'
 ve'e je tsaachvinma'yun
 duyakjéjidu, ka átsjyapts je'le
 ve'e xyaktsaachvinmaaydu,
 nay ve'empa ve'e anañujoma
 miitsta. ⁶Je tsaachpaatun juu'
 ve'e mpaajmjidu je jayu juu'
 ve'e myaktsaachvinmaaydu,
 va'ants vanxupji du'itu; ⁷ñojk'óy
 mée'kxjada je tyokin jetse'e
 xyakjot'amájadat kux ku ve'e je
 tsaachvinma'yun dukamuténat. ⁸Je'e
 kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta
 jetse'e xtuknuja'vidinuvat jets
 mtsojktup miits je'e ve'e. ⁹Je'e
 kajxts ats miitse'e nnuja'yidi
 jets atse'e nnujávat pan
 mkatsupajktup ijke'e. ¹⁰Je jayu
 juu' miitse'e mtokinmee'kxtup,
 ntokinmee'kxpapts ats je'e ve'e.
 Jets je'e juu' atse'e tuntokinmee'kx,
 pan jeme'e je tyokin jets atse'e
 nmee'kxut, miits kajxtats atse'e
 ve'em tuntún jeja je Cristo
 vyinkujk, ¹¹ve'em tse'e je Satanás
 nka'itumo'yumdat jetse'e
 xkah'amaadaaguimdat, kux
 nmuja'vimdup xa uu'me'e jets ti
 ve'e ñupaajmtkip.

Ku je Pablo ñavyinma'yunmooyji
 jep Troas

¹²Ku atse'e nje'y jem trooasit
 kyajpuñ kajxm, ooyts atse'e
 xtun'l'oyixji jets atse'e je jayu
 nvaajnjidi je oy kats je oy ayook,
¹³ax ka'ats atse'e to'k aaj to'k
 joot n'ijt kux'e ats nkapaaty je

n'útsamda je n'ajchamda Tito. Je'e kajxts atse'e jem ntsoo'nni jets atse'e njel'y yaja macedóniait y'it jaat.

Juu' ve'e maadaaktup je Cristo kajx

¹⁴Kukajtsja tse'e je Nte'yam dutsak, je'e aatse'e xa'ma kajx xyakmaadaakp je Cristo Jesús kajx. Ijtpts aatse'e ve'em ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e duvakpa'ajkxoo'kpajkkajxp to'k je tajk, ijtpa aatse'e je jayu ntuknujava je Nte'yam je kyats je y'ayook vinxup to'k it to'k naxvijen.
¹⁵Kux ve'em xa aatse'e je Nte'yam xjayep ax jo'n aatse'e kun'ijt je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e je Cristo kudujayep, ntuknuja'vipts aatse'e je kyats je y'ayook pan pan jatye'e je tyokin nuvaatsjudup jets nay ve'empa pan pan jatye'e vintókidup.
¹⁶Je'e pan pan jatye'e vintókidup, ve'emts aats je'e ve'e xjávada ax jo'n juu' ve'e oo'k jetse'e xyuu'k, je chaachpaatunts aatse'e n'avalnip; ax je'e tse'e pan pan jatye'e je Nte'yam yaktsookjudup, ve'emts aats je'e ve'e xjávada ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa, xa'ma kajx tse'e jyoojntykidinit je'e kajx juu' aatse'e je jayu nvaajnjidup. ¿Ax pants n'ite'e o'yixjup jetse'e ya toonk dutónut? ¹⁷Ax ka'ats aatse'e nve'ema ax jo'n je numay jayu juu' ve'e dutukmeempajktup je Nte'yam je y'ayook; to'k mukts aatse'e n'it je Cristo maat, to'k aaj to'k joottsaatse'e je jayu juu' nvaajnja jeja je Nte'yam vyinkujk, juu' aatse'e xkejxp.

Ñumájip tse'e ooy je nam kojtstán

3 Ku atse'e ve'em nva'añ, ejidu'ume'e mvinmayda:

"Jado'k nax tse'e je Pablo ñay'oñukótsaja"? ¿Ukpu tsojkjup vine'e jets aats miitse'e ntukl'ixtat je nañ joma aats miitse'e x'oñukótsada ku aatse'e je jayu nvaajnjada je Nte'yam je y'ayook, ukpu je nañ joma aatse'e je jayu x'oñukótsada ku aats miits je'e ve'e nvaajnjada?
²Ax ka'a tse'e. Miits xa ve'e viinmda ax jo'n je nañ joma aatse'e nyak'oñukótsa. Jyapana pan pane'e du'ixp vintso ve'e je Nte'yam maat mnapyajmjidini jetse'e xmasooktini je mko'oy joojntykinda, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e dunujávat jets je Nte'yam kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku aatse'e n'ijt miits maatta. ³Miitssta xa ve'e ax jo'n je nañ juu' ve'e je Cristo viinmda kudujaajy aats kajx, ka'a tse'e je tinta maat jya'a ukpu jem tsatsets kajxm yukja'a, jem tse'e mja'vin kajxmada je Nte'yam je y'ayook tyañ je Espíritu Santo kajx, juu' ve'e ijtp jem je joojntyk Nte'yam jya'vin kajxmpa.

⁴To'k aaj to'k joot atse'e ve'em nva'añ kux'e' ats jeja je Nte'yam vyinkujk njaanchjáva jets je Cristo kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku aatse'e n'ijt miits maatta. ⁵Ka'a aatse'e x'o'yixju jets aatse'e ya toonk ntónut aats ya n'avintso vinma'yun kajx, je Nte'yam kajx je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp.

⁶Je Nte'yam kajx xa aatse'e x'o'yixju jets aatse'e je jayu nvaajnjada je nam kojtstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaan. Ka'a tse'e ya nam kojtstán ax jo'n je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy. Kux je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy, je'e tse'e

du'ava'ni je tsaachpaatun kuxe'e je jayu dkakutyún je pava'nnun. Ax ya nam kojtstán, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e juu' aatse'e je Espíritu Santo xmooyp, je Espíritu Santo, juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooyp. ⁷Ku ve'e je Moisés vyajntyk jem kopk kajxm maat je pava'nnun juu' ve'e jem tsatssets kajxm yukja'a, ka'a tse'e je israeejlit jayu dumuténidi jetse'e duíxtat je Moisés je vyiijn je y'aaj kuxe'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx. Oyame'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx, vintoki tse'e je y'ajajtk. Oyame'e je majin maat ooy tyun'ijt je pava'nnun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip kuxe'e je jayu dkakutyonda, ⁸čax vintsos je'e vine'e nuyojk dukajaa'knymájat je oy kats je oy ayook juu' aatse'e je Espíritu Santo xmooyp? ⁹Oyam tse'e je majin maat ooy tyun'ijt je pava'nnun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip, nuyojkts je'e ve'e ooy je majin dtunjayep je kats je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjip, je'lets je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum. ¹⁰Kux je pava'nnun, je majin maat je'e ve'e y'ijt; ax ka'a tse'e uxyam je majin du'ukjayejpní kux nuyojke'e ooy je majin dtunjayep je nam kojtstán. ¹¹Ax ve'em tse'e, óyame'e nmaja y'ijt juu' ve'e najx, ax nuyojkts je'e ve'e ooy dtunjaal'knymája juu' ve'e taannup xa'ma kajx.

¹²Je'e kajx tse'e, kuxe'e aatse'e je Nte'yam xyaktaajni je nam kojtstán juu' ve'e je majin ooy dtunjayepp, to'k aaj to'k jootts aatse'e je jayu nvaajnjada je oy kats je oy ayook. ¹³Ka'a aatse'e ve'em njátuka ax jo'n

je Moisés jyatki ku ve'e ñavyinvajji jetse'e je israeejlit jayu duka'íxtat ku ve'e kyoo'k'ajajni kyoo'k'ata'kxni je vyiijn je y'aaj. ¹⁴Ax ka'a tse'e je israeejlit jayu duvinmótudi ti ve'e je Nte'yam chajkp. Uxyam paatna tse'e dkavinmótuda ku ve'e dkotsta je jujpit kojtstán, kux makke'e je kyuvajkta, ve'em tse'e y'itta ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijt. Ax ku tse'e je jayu to'k muk y'itta je Cristo maat, ve'em tse'e y'itta ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini. ¹⁵Kux ve'em je'e ve'e je israeejlit jayuda ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijt, uxyam paatna tse'e dkavinmótuda je Moisés je jjatyán ku ve'e dkotsta. ¹⁶Ax ku tse'e je jayu vyinmayumpitta jetse'e ñapyámjada jem je Maja Vintsán y'am kya'm, ve'ems ts'e'e ve'e ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini, vyinmótudinupts je'e ve'e je oy kats je oy ayook. ¹⁷Je Maja Vintsán jets je Espíritu Santo, to'kjits je'e ve'e je vyinma'yunda. Ax ku tse'e je Espíritu Santo jem je jayu jya'vin kajxm y'it, o'yixjup tse'e je jayu jetse'e dtónjuu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹⁸Je'e kajx tse'e n'ljtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e kavinjuu'xap, n'íxumdup tse'e je Maja Vintsán je myajin, jets vintso ve'e ya it ñaxy, ve'em tse'e xyaktikts'ataatsumda jetse'e ve'em n'ljtumdinit ax jo'n je Maja Vintsán. Je'lets je'e ve'e tyuump je Espíritu Santo.

4 Ax je'e kajx tse'e kuxe'e je myaa'yn kajx aatse'e je Nte'yam xmooyj ya toonk jets aatse'e je jayu ntuknuyávadat je oy kats je oy ayook, ni vin'ítats aatse'e

nkajotmootska. ²Ka'a aatse'e ntun nkats juu' ve'e ayu'uts ukpu juu' ve'e kutsoloy, ka'ats aatse'e juu' ntun jets aatse'e je jayu nvin'aa'nut, ni ka'ats aatse'e je Nte'yam je y'ayook nyaktíkuts; je'e aatse'e n'ava'nip juu' ve'e tyúvam jeja je jayu vyinkujk jets jeja je Nte'yam vyinkujk. Ve'em aatse'e njoojntyka jetse'e je jayu dunujávadat jets pyaatyp y'akeeguip je'e ve'e aats ya njoojntykin maat je Nte'yam je y'ayook. ³Ax pan jem tse'e je jayu juu' ve'e dukavinmótudup je oy kats je oy ayook juu' aatse'e n'ava'nip, je'ets je'e ve'eda pan pan jatye'e du'anajkxidup je tsaachpaatun juu' ve'e xalma kajx ijtnup. ⁴Je ko'oyjáyuwap juu' ve'e duyakkutojkjip je jayu juu' ve'e dutso'xpajktup je Nte'yam, je'e tse'e duyakvinmamya't pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e je ayook kyatákat jem jya'vin kajxmda jetse'e dukavinmótudat jets ooye'e je majin dutunjayep je Cristo, myaatnavyaaatjupts je'e ve'e je Nte'yam viinm. ⁵Ax juu'ts aatse'e je jayu nvaajnjidup, ka'ats aats je'e ve'e ve'em ntun jets aatse'e je jayu xyakmáyat; je Jesucristo jye'ets aats je'e ve'e je jayu nvaajnjip, je'e tse'e je nMaja Vintsánamda, jets aats, nmutoondup nmupajktupts aats miitse'e jetse'e nuyojk xjaanchjávadat je Jesucristo. ⁶Kux nay je'ejyam je Nte'yam, juu' ve'e dupavaan jetse'e je ajajtk jyéjat joma ve'e je akoo'ts it, je'e tse'e dukujajp dukuta'kxp yam nja'vin kajxmamda, ve'em tse'e nnuja'vimda jets ooye'e

je majin dutunjayep je Nte'yam. Je Jesucristo kajx tse'e ya nuja'vin njayejpumda, je'e tse'e je Nte'yam je myajin je jyaanchin duyaknuke'xnatajkip.

**Y'aixts je'e ve'e je Pablo ku ve'e
dujayejpnit je nam ni'kxukopk**

⁷Ax ya nuja'vin juu' ve'e njayejpumdup, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e, ya'a tse'e dunu'oyikajxp. Je'e kajxts aatse'e je Nte'yam xtukkatajki ya ayook jetse'e oy kye'exut jets je Nte'yam je kyutojkun kajx aatse'e juu' ntun nkats, ka aats ya n'avintso vinma'yun kajxape'e, aats, juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n je naxto'ts. ⁸Ax ve'em tse'e, óyam aatse'e ntsaachpaa'ty, ka'ats aatse'e ntsaachvinmáy; óyam aatse'e nkanujava ti aatse'e ntónup, ka'ats aatse'e nmay ntaj; ⁹óyam aatse'e je jayu xjomtún xtitún, ka'ats aatse'e je Nte'yam xmasa'ák; óyam aatse'e n'it ax jo'n je jayu juu' ve'e naxkada'akyani, ka'ats aatse'e nvintoki. ¹⁰Oyjoma pan joma aatse'e nnujkx, jemts aatse'e kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'kut. Ve'em ax jo'n je Jesús jem kutsa'aga jootm y'ijt, nay ve'emts aatse'e jem kutsa'aga jootm n'it, ve'em tse'e nuke'xnatáka tyánut aats kajx jets joojntykipe'e je Jesús. ¹¹Kux namvaat aatse'e njoojntyka yaja naxvijin, xalma kajxts aatse'e je oo'kun nvintena je Jesús kajx, ve'em tse'e nuke'xnatáka tyánut aats kajx jets joojntykipe'e je Jesús. ¹²Ax ve'em tse'e, jem aatse'e kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'knit; ax miitsta, je Cristo kajx

tse'e mjoojntykada k_{ux}e'e aats
ve'em ntun.

¹³ Jidu'um tse'e je Kunuu'kx
Jatyán vya'añ: "Njaanchja'vi atse'e,
je'e kajxts atse'e nkajts." Jidu'um
tse'e vya'añ. Nay ve'empa aats,
njaanchja'vip aatse'e, je'e kajxts
aatse'e nk_{ats}. ¹⁴ Ve'ems aatse'e
nnujava jets je Nte'yam, juu' ve'e
duyakjoojntykpajknuva je Maja
Vintsán Jesúś, je'ets aatse'e
xyakjoojntykpajknuvap je Jesúś
kajx, nay ve'empats miitse'e
myakjoojntykpajkjidinuvat, jetse'e
xyakje'yumdinit jem je'e vyinkojkm.
¹⁵ Nujom ya'a ve'e, miits je m'o'yin
kajxtats je'e ve'e. Kux ve'em ax jo'n
ooy tyunnuyoka je maa'y_{un} juu'
ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnijp,
je'e ve'e ku ve'e ooy tyunnuyoka
je jayu juu' ve'e je Nte'yam
duyaanchja'vidup, n_{um}ay tse'e
je Nte'yam d_{uk}kujtjsadat jetse'e
duyakmájadat duyakjaanchadat.

¹⁶ Je'e kajxts aatse'e jot'amaja
n'it; óyam xa ve'e aats ya nni'kx
ya nkopk myaj'onuki'ataatsni,
makkpajk'ataatsp tse'e aats ya njoot
ya nja'vin jóvum x_{aq}j. ¹⁷ Juu' jaty
tsaachpaat_{un} aatse'e nyaknajxyp
ku aatse'e njoojntyka yaja naxvijn,
ve'e'njits je'e ve'e jetse'e jatyji
ñaxy; ax nuyojk tse'e ooy je majin
juu' aatse'e njayépup ku aatse'e
n'ijtnit je Cristo ma_{at} x_{aq}'ma kajx.
¹⁸ Ka'a xa aatse'e nyavkinkopka
juu' ve'e yak'ixp, je'e ve'e juu' ve'e
kayak'ixp. Kux juu' xa ve'e yak'ixp,
kutókiyupts je'e ve'e; ax juu' tse'e
kayak'ixp, x_{aq}'ma kajxts je'e ve'e
y'it.

5 Kux nmuja'vinup aatse'e
jets ku ve'e aats ya nni'kx

ya nkopk kyutókiyut, ve'em
ax jo'n to'k je tajk kyutoki jo'n,
xmoodynups aatse'e je Nte'yam
je ni'kx je kopk joma aatse'e
nts_{aq}nat, juu' ve'e ka je jayu p_{um}ap,
juu' ve'e x_{aq}'ma kajx ijtnup jem
tsapjoottm. ²Namvaat aatse'e njayep
ya ni'kx ya kopk juu' ve'e uxyam,
ve'ems aatse'e ax jo'n je ta'xtajk
y_luj ya'axy ku ve'e je y'ónu_k
duyakke'exuva'añ, ooyts aatse'e
ntunts_{ak} jets aatse'e je Nte'yam
xmooynit je ni'kx je kopk juu'
aatse'e njayejpnup jem tsapjoottm
³ jets aatse'e ve'em nka'ítut ax jo'n
je jayu juu' ve'e n_uva'ajts q_xvalajts.
⁴Tsaachvinmaaypts aatse'e k_{ux}e'e
aats ya naxvijnit ni'kx_ukopk njayep,
ntsaachja'vipts aatse'e ax jo'n
aatse'e yaja n'it; ka je'eps aatse'e
ntsajkp jets aatse'e je Nte'yam ya
pak ni'kx_ukopk xyakkeekjat, je'e
aatse'e ntsajkp jets aatse'e xmooynit
je nam ni'kx_ukopk. Ve'em tse'e ya
ni'kx ya kopk juu' aatse'e njayejpp,
juu' ve'e o_o'kp, ve'em tse'e
vyimpijtnit to'k je ni'kx je kopk juu'
ve'e ni je vin'ita koo'k'o_o'knup. ⁵Je
Nte'yam tse'e viinm d_{un}upaajmtki
jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut, je'e
tse'e d_{uke}jix je Espíritu Santo jetse'e
y'ijtnit yam aats nja'vin kajxm jets
aats ya'a ve'e xtuknujava.

⁶ Je'e kajxts aatse'e x_{aq}'ma kajx
n'it to'k aaj to'k joot jets aatse'e
nnujava jets namvaat aatse'e
ya ni'kx ya kopk njayep, ka'ats
aatse'e n'it jem je Maja Vintsán
vyinkojkm; ⁷kux je'e xa aatse'e
n'a'ixp juu' ve'e kayak'ixp, ka je'ep
juu' ve'e yak'ixp. ⁸To'k aaj to'k
joot aatse'e n'it, njatsajkp_s aatse'e
jets aatse'e ya nni'kx ya nkopk

nmaatnavya'kxjut jets aatse'e n'iijnit joma ve'e je Maja Vintsán. ⁹ Je'e aatse'e nyavinkópkip jets aatse'e ntónut juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp, pán njayejpp aatse'e ya nni'kx ya nkopk uk pán ka'a. ¹⁰ Kux to'k ka'ajyji ve'e je jayu duvinténidinit je Cristo jetse'e yaktokimpayo'ydinit, ve'em tse'e to'k jadol'k yakmooydinit juu' ve'e tukkadaakjúdup, pán oy uk pán ka oy je'e ve'e juu' ve'e tudutonda tudukotsta ku ve'e je ni'kx je kopk maat tuy'itta.

Vintso je jayu je oy joot dujayéptat je Nte'yam maat

¹¹ Kux aatse'e nnujava vintso je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam yaktsa'aga, je'e kajxts aatse'e n'ix pan vintso aatse'e je jayu ntukpákut je tuvútoo!. Nuja'vip tse'e je Nte'yam vintso aatse'e njáyuba njoojntyka, n'alixpts atse'e jets mnuja'vidupe'e jets oy je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp. ¹² Ka'ats atse'e ve'em nva'añ jets aatse'e nnamyájajat, je'e atse'e ntsajkp jetse'e xnujávadat jets oy je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp, ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e xyak'amog'ottat je jáyuda juu' ve'e namyájjidup je'e kajxta pan pan jaty'e dutoondup juu' ve'e je numay jayu chojktup jetse'e dukayavinkópkada vintso ve'e je jayu je jyootta je jya'vinda.

¹³ Jeme'e je jayu juu' aatse'e xtijtup ka víjap. Ax pán ka víjapts aatse'e, je Nte'yam kajxts je'e ve'e; ax pan vijts aatse'e, miits kajxta tse'e. ¹⁴ Je tsojkun juu' ve'e je Cristo pyaam yam aats nja'vin kajxm, ya'ats aatse'e xka'mip, kux

nmuja'vinup aatse'e jets je'e ve'e to'k xku'oo'kimdu. Ax je'e kajx tse'e kux'e to'k ka'ajyji je jayu duku'oo'ki, to'k ka'ajyji tse'e je jayu y'it jem je oo'kun kya'm. ¹⁵ Ax je'e tse'e uk'oo'k anañujoma je jayu kajx jetse'e jyoojntykidinit ka je y'avintso vinma'yun kajxapta, je Cristo kajxe'e, je'e juu' ve'e uk'oo'k je'e kajxta jetse'e jyoojntykpajknuva. ¹⁶ Ka'a tse'e je jayu dunujávada vintso ve'e je jayu je jyáyuvinda je jyoojntykinda ku ve'e koojyji je jayu du'aíxtukta. Ve'em aatse'e nnasja'vi jets ve'eme'e je Cristo ax jo'n jyapana; ax kuts aats je'e ve'e n'ixa, ka'ats aatse'e ve'em n'ukvinmaayni. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, pán pán tse'e ijtp to'k muk je Cristo maat, je nam joojntykints je'e ve'e jyayejpp, ta xa ve'e ñaxy juu' ve'e tuy'it, tum namts je'e ve'e juu' jaty tutyaanni.

¹⁸ Ax je Nte'yamts ya'a ve'e nujom dutonkajx, je'e tse'e xmujot'o'yimdinu je'e maat je Cristo kajx, je'ets aatse'e xmooy je toonk jets aatse'e je jayu ntuknújávadat vintso ve'e y'íttag oy joot je Nte'yam maat. ¹⁹ Je maa'yun kajx juu' ve'e je Cristo tyoon, je'e kajx tse'e je Nte'yam je jayu duku'oo'kmujot'aajnjini, ax ve'em tse'e je Nte'yam je jayu dukanukkvet je tyokin jets aatse'e xtukkatajki ya oy kats ya oy ayook jets aatse'e je jayu nvaajnjadat. ²⁰ Je'e aatse'e xpaam jets aatse'e n'it je Cristo je kyukátsiva. Nmunoo'kxtktupts ats miitse'eda, ve'em ax jo'n je Nte'yam viinm kummunoo'kxtkjidi jo'n, je Cristo kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e mnamyujot'óyajadat maat

je Nte'yam. ² Ka'a xa ve'e je Cristo tyokintuujn; ax uu'm kajxta tse'e je Nte'yam pyaajmjji ax jo'n je tókinax jayu kuy'ijt jo'n. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e to'k muk je Cristo maat oy joot n'ijtumdinit je Nte'yam maat.

6 Ax ve'em tse'e, miits, juu' aatse'e je Nte'yam ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup, nmunoo'kxktkup tse'e jets ka'a ve'e xkamajapámdat je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdu. ²Kux jidu'ume'e je Nte'yam vya'añ, ve'em ax jo'n jatyáñ y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Jeji xa ve'e je xajku ats miitse'e nkats'amotunajxti, ku ats miitse'e mputajkidi jetse'e nyaktsookti." Jidu'um tse'e vya'añ. Uxyam tse'e je xajku juu' ve'e je Nte'yam ñukojts ku ve'e y'oya jetse'e je mtókinda mtuknuvaatsjidinit jetse'e xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e x'a'ma kajx ijtp.

³ Ka'a aatse'e ntun pan vintso ve'e je jayu dukajaanchjávadat je Jesucristo, ve'em tse'e je jayu kyava'anut jets ka óyap je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp. ⁴Nujom juu' jaty aatse'e ntuump, ve'emts aats je'e ve'e ntun jetse'e je jayu dunujávadat jets je Nte'yam aatse'e nmutuump nmupujkp. Nuu'k aaj nuu'k jootts aatse'e nmutena je tsachpaatun, nmuténipts aatse'e ku aatse'e juu' xka'ijtja jets ku aatse'e nyaknaxy je cho'ox je'e, ⁵yakvojjpts aatse'e jetse'e nyakpoxuntakpum, ntuknajxypts aatse'e ku ve'e je jayu yoojmukta y'ajxukta, makk toonkts aatse'e nyaknajxyp, ka'ats

aatse'e nma'aj n'it jets ayoojip axaajipts aatse'e. ⁶Va'ajts aaj va'ajts jootts aatse'e njáyuvia njoojntyka, nnuja'vinupts aatse'e je oy kats je oy ayook, nmuténipts aatse'e juu', napyaqmjupts aatse'e oy jayu maat anañujoma je jayu, je Espíritu Santo tse'e ijtp yam aats nja'vin kajxm, to'k aaj to'k jootts aatse'e je jayu ntsak, ⁷tyúvamts je'e ve'e juu' aatse'e je jayu ntuk'ixp, yaknuke'xnatajkipts je'e ve'e je Nte'yam je myakkin aats kajx. Jem tse'e je jayu pan pan jatye'e duts'o'oxpajktup je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjidup; nay jempa tse'e pan pan jatye'e dukuvajktup. Ax pan xtso'oxpajkpts aatse'e je jayu uk pan x'oyja'vip aatse'e, je'ets aatse'e n'íxtip pan vintso aatse'e juu' ntónut nkótsut ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. ⁸Jem tse'e je jayu juu' aatse'e xvintsa'kidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xvinkojojtspéjttup, jeme'e juu' aatse'e x'õnukojtsidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xko'õnukojtsidup. Oyame'e je jayu vya'anda jets taayip aatse'e, je'ets aatse'e nkajtsp je tyuv je'e. ⁹Jem tse'e juu' aatse'e xvijink'íxtup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xyakmájidup. Jem aatse'e kutsa'aga joottm n'it jets aatse'e n'oo'kut, ax joojntykipts aatse'e; xyaktsaachpaatp aatse'e je jayu, ax ka'ats aatse'e xyak'aa'k; ¹⁰tsaachvinmaayp aatse'e, ax xa'ma kajxts aatse'e njayep juu' aatse'e ntukxoojntkp; ayoop aatse'e, ax numay tse'e je jayu dutuk'oya juu' aatse'e ntuump nkajtsp; ka'a aatse'e ti n'ix njayep, ax nujom juu' jatye'e ijtp, aats je n'o'yin kajxts je'e ve'e.

¹¹ Miitsta, utsta ajchta utsta tsada pan pan jatye'e tsunidup jem Corinto, to'k aaj to'k joot xa ats miitse'e nmukotsta, nujomts aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin, ¹² ka'a ve'e tii ni tfa juu' aats miitse'e nkavaajnjidup; miits xa ve'e viinm mkapaamdup je mjootta je mja'vinda aats maqat. ¹³ Nmunoo'kxtktup xa ats miitse'e, ve'em ax jo'n je ónuk tee' dumunoo'kxtuk je y'ónuk, yak'ava'atsta to'k aaj je mjootta je mja'vinda. Mo'oda aats to'k aaj je mjootta je mja'vinda, ve'em ax jo'n aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin.

¹⁴ Ka'a tse'e m'íttat je'e maatta pan pan jatye'e je Maja Vintsán dukajaanchja'vidup, ve'em ax jo'n numejtsk je tsapkaaj y'it jep kuka'aj pa'tkup. Kux, čti je'e ve'e tyukmaatjayejjp je'e juu' ve'e je y'oy je'e dutoomp maqat je'e juu' ve'e je kyo'oy je'e dutoomp, ukpu tits je'e ve'e tyukmaatjayejjp je ajajtk it maqat je akoo'ts it, ¹⁵ ukpu je Cristo maqat je Satanás, ukpu je'e juu' ve'e dujaanchja'vip je Maja Vintsán maqat je'e juu' ve'e dukajaanchja'vip? ¹⁶ ¿Pyaatyp y'akeeguij je'e vine'e jetse'e je jayu duvinjádat duvintsa'agadat je apamax joma ve'e je joojntyk Nte'yam je chaptajk? Miits xa ve'e m'ijttup je Nte'yam je chaptajk, kux jeme'e mja'vin kajxmda y'it, ve'em ax jo'n je Nte'yam viinm vyaajñ:

Tsaaanap jets joojntykap xa atse'e je'e maqatta, ats tse'e xNte'yamadap, je'ets atse'e njáyuvadap. Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁷ Je'e kajx tse'e kux'e nlijtumda je Nte'yam

je jyayu, va'an tse'e duto'numda ax jo'n je Maja Vintsán vyaampa jidu'um:

"Pítsumda joma ve'e je'e jets najkxta viijnk tsov, ka'a tse'e je jayu xtukmaattóndat juu' ve'e ka óyap, van'itts ats miitse'e nkuváktat, ¹⁸ atsts je'e ve'e je mTee'da, miitsts atse'e je n'ónukta." Jidu'um tse'e vyaajñ je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom duka'mikajxp.

7 Je'e kajx tse'e, miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, kux'e je Maja Vintsán je vaanduk ve'em duyaktaajñ, va'an tse'e dunaajk'lijtumjada va'ajts, ve'em ya nni'kxamda ya nkópkamda jets ve'em ya njootamda ya nja'vinamda, va'an tse'e dumasoookumdini nujom juu' jatye'e ka óyap jetse'e nvinja'vimdinit nvintsá'kimdinit je Nte'yam.

Kyuvajktu tse'e je coriintovit jayu juu' ve'e je Pablo jyaay

² iYak'ava'atsta to'k aaj je mjootta je mja'vinda jets atse'e jem n'ítut! Ni pana xa atse'e nkamutokintún, ni pánats atse'e nkayakma'aty je vyinma'yun, ni pánats atse'e nkako'otyún. ³ Ka je'e kajxaps ats ya'a ve'e nkats jets ats miitse'e ntokimpámdat, je'e kajxe'e kux'e ats miits ooy ntuntsokta. Ta atse'e nva'añ jets yam ats miitse'e nja'vin kajxm nyak'itta, pan joojntykip atse'e uk pan oo'kp atse'e. ⁴ To'k aaj to'k joot xa ats miitse'e njávada, ooyts ats miitse'e ntunyakmájada, miits xa atse'e xyakjot'amájidup.

Oyam atse'e ntsaachpaa'ty, ooyts
ats miitse'e xtunyakxooñduktá.

⁵ Van'ítani ku atse'e nj'e'y yaja macedóniait y'it jaat, ka'ats atse'e mpaa'kx, may viijn je'e ve'e vintso atse'e ntsaachpaaaty, nañupojtukjudu tse'e je jayu muxim muyam kux ka'a ve'e je oy kats je oy ayook dukuvakuvaandi, ooyts atse'e je vinma'yn ntunjayejp. ⁶ Ax je Nte'yam, juu' ve'e duyakjot'amájip pan pane'e tsaachpaatp, je'ets atse'e xyakjot' amaji ku ve'e je Tito jye'y. ⁷ Ax ka je'e kajxjyapts atse'e xyakjot' amaji ku ve'e jye'y, je'e kajxpa ve'e ku miits je'e ve'e xyakjot' amájidi, ve'em atse'e xnuujmi jets x*'ixuvaandup* ats miitse'e, jets mtsaachvinmaaydupe'e, jets xvinmaaydu atse'e, ya'a kajxts atse'e nuyojk ntunja'a kxoonduk.

⁸ Oyam atse'e nviijnjkja'vi ku atse'e nnuja'vi jets myaktsaachvinmaajyjudu ve'e je nak juu' ats miitse'e ntuknukejxtu, ka'ats ats je'e ve'e n'ukvijnkja'vini. ⁹ Xojojntkpts atse'e uxyam, ka je'e kajxap tse'e kux'e'le mtsaachvinmaaydi, je'e kajxe'e kux'e'le je tsaachvinma'yn myakvinmayumpijtjidi jetse'e xmasookti je mko'oy joojntykinda, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. Ax ka'a tse'e mtijajtjidi juu' ve'e ka óyap ats kajx. ¹⁰ Kux ku xa ve'e je jayu chaachvinmáy ax jo'n je Nte'yam duoyjava jo'n, ka'ats je'e ve'e ñaajk'ítu jep tokin jaatp jetse'e du'ix vintso ve'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax ku tse'e je jayu ve'em vyinmayumpit, ka'a

tse'e ux'oook chaachvinmáy kux tyoone'e ve'em. Ax ku tse'e je jayu chaachvinmáyda ax jo'n je jayu juu' ve'e dumaqtnavyaa'njudup je naxvijnit je kyo'oy je'e, je'e tse'e je jyoot je jya'vin duyakvintókinup xa'ma kajx. ¹¹ Íxtats n'it vintso ve'e tumto'nuxjada ku ve'e mtsaachvinmaaydi ax jo'n je Nte'yam duloyjava jo'n, mkuvajktu tse'e juu' ats miitse'e ntuknuja'yidi jetse'e oy mtnauva'anda ats maat, m'ejkjudu tse'e je tokin kajx juu' ve'e yaktoon, mtsa'lkidu tse'e kux ku ve'e mka'adat jep tokin jaatp, x'iuvuvaanduts atse'e, ooy tse'e xtuntsokta jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip. Tum oy tse'e xtoondi nujom juu' ats miitse'e ntuknuujmidu. ¹² Ax ve'em tse'e, ku ats miitse'e nnuja'yidi, ka je'e kajxapts ats je'e ve'e ntuujn je jayu kajx juu' ve'e tokintoon, ni je'eva tse'e juu' ve'e yakmutokintoon, jeja ats miitse'e je Nte'yam vyinkujk nnuja'yidi jetse'e nuke'xnatáka tyánut jets ooye'e xtuntsokta jetse'e oy mtaandinit ats maat. ¹³ Je'e kajxts aatse'e jot'amaja n'it.

Ax ka je'e kajxjyapts atse'e njot'amaji je ayook kajx juu' atse'e je Tito xyakje'yji, nuyojkts atse'e njaa'kxoojntk ku atse'e n'ix jets va'ajts xoojntkpe'e je Tito kux'e' miits je'e anañujoma xyakxoojntkti. ¹⁴ Nyakmájido ats miitse'e ku atse'e je Tito nnuuujmi vintso ve'e mnaajk'ítu jada je Nte'yam maat, ax ka'ats atse'e kutso'oy xyaktaandi, kux'e' ve'em myakpaatti. Tyúvam xa je'e ve'e je kats je ayook juu' aats miitse'e nvaajnjidu. Nay ve'empa tse'e, tyúvamts je'e ve'e pyítsumpa

je ayook juu' atse'e ntuknuujmi
 je Tito ku ats miitse'e nyakmájidi.
15 Ax ve'em tse'e, nuyojk tse'e
 je Tito mjaa'ktsókjada ku ve'e
 dujaa'myéts vintso ve'e apaamduka
 m'itta jetse'e xkatsapáktat je
 Nte'yam jets vintso ve'e je Tito
 viinm xkuvajkti je vintsa'kin maat.
16 Xoojntkpts atse'e n'it kux vinjava
 atse'e ntañ jets mtoondupe'e juu'
 ve'e je Nte'yam chajkp.

Juu' ve'e yajktup to'k aaj to'k joot

8 Utsta ajchta utsta
tsa'ada, ntsajkp xa atse'e
 jetse'e xnujávadat vintso ve'e
 nuke'xnatáka tyañ je maa'yun
 juu' ve'e je Nte'yam tyoojnjip
 je jaanchja'vivatajkta juu' ve'e
 nay'amojkijidup yaja macedóniait
 y'it jaat. **2** Ooyts je'e ve'e
 tyuntsaachpaatti, ax myuténido
 tse'e. Oyam tse'e ayoova jayuda,
 ooy tse'e tyunxoojntkti, ve'em
 tse'e je putajkin duyajkti ax jo'n
 je kumeen jayu kuy'ijtti jo'n.
3 Nvaajnjidup ats miitse'e jets to'k
 aaj to'k joote'e duyajkti nujom juu'
 jatye'e o'yixjudup, jetse'e nuyojk.
4 Ooy aatse'e xtunmunoo'kxtkti
 jets aatse'e nyakjátt jetse'e
 duputajkiduvat je Nte'yam je jyayu
 juu' ve'e tsuunidup jem Judea. **5** Ax
 nuyojk tse'e dutoondi jets ka'a ve'e
 juu' aatse'e n'uk'a'ix. Too'vajkpts
 je'e ve'e ñapyajmjidi jem je Maja
 Vintsán y'am kya'm, van'it tse'e
aats maat ñapyajmjuduva ax jo'n
 je Nte'yam dutsak jo'n. **6** Kuxts
 je'e ve'e ve'em dutoondi, oyts
 atse'e nja'vi jets atse'e je Tito
 nmunoo'kxtk jetse'e mputákajadat
 ku ve'e jyaa'kyakpákmokut je meen

juu' miitse'e mpaamdup, ve'em tse'e
 xyakkukáxadat ax jo'n xtsoo'ntkti
 jo'n. **7** Mnumájidup xa miitse'e
 nujom, ni ka to'k viijnjyap. Ve'em
 xa miitse'e mva'anda jets ooye'e
 xtunjaanchjávada je Jesucristo,
 ooye'e je nuja'vin xtunjayepta,
 ooye'e xtunkojtsnáxta je Nte'yam
 je y'ayook, ooye'e xtuntonuva'anda
 juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jets
 ooy aats miitse'e xtuntsokta.

Ax ve'emts atse'e ntsak jetse'e
 xnumájiduvat ku ve'e xputákada je
 nmujaanchja'vivatajkamda juu' ve'e
 tsuunidup jem Judea.

8 Kalats ats miits yaq'a ve'e
 ntukpava'anda, je'eji atse'e
 ntsajkp jetse'e nuke'xnatáka tyánut
 je tsqjkun juu' ve'e mjayeptup ku
ve'e xtoonduvat ax jo'n je viijnk
 jaanchja'vivatajk d^utonda jo'n. **9** Kux
 mnua'vidinup xa miitse'e vintso
ve'e je Maja Vintsán Jesucristo
 je maa'yun xtoojnjimdi. Jyayejp
 tse'e ooy je majin, ax ayoop tse'e
 vyimpijt uu'm kajxamda jetse'e
ve'em ntukmaatjayejpumdinit je
 myajin.

10 Jidu'um xa atse'e nvinmay:
 Miits je m'o'yin kajxta xa je'e
ve'e jetse'e xyakkukáxadat juu'
ve'e mton'ukvaandu juktu'uj,
 miits tse'e too'vajkp je meen
 mpakmojk'ukvaandu jetse'e
 xtunsojkti jetse'e ve'em xtóndat.

11 Ve'em ax jo'n ooy xtunsojkti
 jetse'e je putajkin xtóndat juktu'uj,
ve'em tse'e xyakkukajxiduvat, to'k
 jado'k miitse'e xpámdat pan vintso
ve'e juu' x'ixa xjayepta. **12** Kux pan
 yakubaampiyam xa ve'e je jayu juu',
 kuvajkuxjupts je'e ve'e je Nte'yam
 ku ve'e duma pan vintso ve'e juu'

dú'ix dujayep; ka'a tse'e je Nte'yam x'amótumda juu' ve'e xka'ijtjimdup.

¹³Ka je'lepts atse'e ntijp jets miitse'e xvin'ayóvdat jetse'e je viijnk jayu munuyojk dujayéptat; ¹⁴je'e ve'e yaktsojkp jetse'e juu' y'akijpxat. Mjayejptup xa miitse'e uxyam juu' ve'e mtukyakpo'oktap juu' je'e ve'e ka'ijtuxjudup; ax ku tse'e jado'k naxpa, van'its je'e ve'e dujayejptuvat juu' ve'e mtukyakpookuxjadap ku miitse'e juu' mka'ijtuxjuduvat. Ax ve'em tse'e juu' y'akijpxat, ¹⁵ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaaampa: "Je'e pane'e ooy juu' dütumpakmojk, ka'a tse'e kyunajxuxji; jets je'e pane'e yuu'n vee'n juu' dupakmojk, ka'a tse'e kyanupaaduxji."

Jé Tito maat je myujatyoo'da

¹⁶Nkukojtsjipts atse'e je Nte'yam ku ve'e dupuujm jem je Tito jya'vin kajxm nay je'eiyam je vinma'yun juu' atse'e njayejpp miits kajxta.

¹⁷Ka je'eiyape'e kyuvajk juu' ats je'e ve'e n'amotu, viinm je'e ve'e ooy mtumputákava'anjada, je chojkun kajxam miits je'e ve'e uxyam najkx mku'íxjada.

¹⁸Jé Tito maatts aatse'e nkex to'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e oy yaknu_kojtsp oyjoma joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajkta, kux ooye'e je jayu dütuntuknujava je oy kats je oy ayook. ¹⁹Ax ka je'eiyap tse'e ku ve'e oy yaknu_kats, je jaanchja'vivatajk'e vinko_ognju_du jets aatse'e xmujatyoo'at jetse'e xtukputajkimdat ya maa'yun juu' ve'e nto'numdup, ve'em tse'e je Maja Vintsán yakmaja yakjaancha y'ítut

jetse'e nyaknu_ke'xnatajkimdat jets ooye'e ntuntsojkumda je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'qamda jem Judea. ²⁰Ve'emts aatse'e ntun jets aatse'e ni pana xkapakótsut ku ve'e vya'anu_t jets ka'a aatse'e ntukkatajkikúx je may meen juu' miitse'e tuxyakta, ve'em miitsta ve'em je viijnk jaanchja'vivatajkta. ²¹Ve'emts aatse'e ntonuva'añ juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, ka jeejyap tse'e je Maja Vintsán vyinkujk, ve'empa ve'e jeja je jayu vyinkujk.

²²Je'e maattats aatse'e nkejxpa jado'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e duyaknu_ke'xnatajkí jets oye'e dükutyún may viijn. Ax nuyojk tse'e uxyam dutsak jetse'e oy dükutyónu_t ya toonk ku ve'e dumotu juu' ve'e mtonuvaandup. ²³Pan jem xa ve'e juu' ve'e du'amtutúvip pan pan je'e ve'e je Tito, ve'em tse'e xnaajmadat jets ats je'e ve'e je nmujatyoo' jets ats je'e ve'e nmaattuump jets miitse'e mputákajadat. Uk pan y'amtutúvidup tse'e pan pan je'e ve'eda je utsta je ajchta juu' ve'e myaatta, ve'em tse'e xnaajmadat jets je jaanchja'vivatajk je'e ve'e kejxjudup jets je Cristo je'e ve'e yakmájidup yakjaanchidup. ²⁴Yaknu_ke'xnatákada je jaanchja'vivatajk vyinkujkta jets ooy miits je'e ve'e xtuntsokta, ve'em tse'e je viijnk jaanchja'vivatajk dünujádat jets tyúvam aatse'e nva'añ ku aats miitse'e nyakmájada.

Juu' ve'e yakpákmojk je uts je ajch kajxta jets je uts je ts'a'a kajxta

9 Ka'a tse'e vyinkopka jets ats miitse'e nnujáyatad jetse'e xpákmóktat je meen jetse'e je

Nte'yam je jyayu xputákadat, ²kux nmuja'vinup atse'e jets ve'eme'e xtonuva'anda. Nyakmájigu ats miitse'eda ku atse'e nnuyjmidu je'e pan pán jatye'e tsuunidup yaja macedóniait y'it jaat jets myakuvaandupe'e je putajkin, juktu'ujani tse'e xnupaqamdukada. Ax númay tse'e ya macedóniait jayu ñaa jkxoojntkpákjada ku ve'e du'amotunaxta vintso ve'e juu' xtonuva'anda. ³Oyam tse'e vye'ema, nkejxtupts atse'e ya utsta ya ajchta kux kadi atse'e ntañ ka óyap je'e kajx juu' atse'e nkajts oy miits kajxta, je'e ve'e jetse'e tyúvam mnay'apaamdukajadat ax jo'n atse'e nvaajñ jo'n. ⁴To'mayji xa atse'e jem nmaqdadat ya macedóniait jayu jetse'e to'mayji jay'apaamduka mve'nadat. Pán ve'em xa ve'e kuy'it, xyaktso'qtyóndapts aatse'e je'e kajx ku aatse'e to'k joot n'avana jets mtoondupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka kátsumts je'e ve'e je tso'otyo'nun juu' miitse'e viinm mjayeptap. ⁵Je'e kajxts atse'e vinkopk njava jets atse'e tunnaajmada je utsta je ajchta jets too'vajkpe'e najkx mku'íxjada jetse'e mputákajadat jetse'e xyakpo'oktat je may meen juu' ve'e mnupajmtkidu jetse'e xyakmóktat. Ax ve'em tse'e, je may meen juu' miitse'e mpakmojktp, apaamdukanits je'e ve'e vye'nat kux ve'eme'e xtsokta, ka je'e kajxape'e ku ve'e xyáktat ka to'k jootap.

⁶Jaa'myétsta jets pán pane'e vee'ni jiip, vee'ni jiip tse'e dupakmuk; ax pan pan tse'e may niipp, ve'empa tse'e may dupakmojkpa. ⁷Ve'em xa ve'e

to'k jado'k juu' duyákut ax jo'n oy dupayo'oy, ka mejtsjootap jets ka akee'yap, kux tsojkjup je'e ve'e je Nte'yam pan pane'e xoondük joot juu' duyajkp. ⁸O'yixjup xa ve'e je Nte'yam jetse'e je maa'yun ooy mtunto'nuxjadat, ve'em tse'e xá'ma kajx xjayéptat juu' ve'e mtukjoojntykadap jetse'e xjaal'kjayéptat may juu' ve'e je jayu mtukputákadap. ⁹Ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ooy xa ve'e juu' je ayoova jayu dutunma'a,
ka'a tse'e je Nte'yam jyaa'tyókiju
je y'oy je'e kajx juu' ve'e
tyuump.

Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁰Ax je'e pane'e dumooyp je jayu je taamt jetse'e duni'ip, jetse'e je y'ajop je y'a'ox dumá'a jetse'e dutukjoojntykada, je'e tse'e mmo'ojadap nujom juu' ve'e mka'ijtuxjudup jetse'e duyaknuyókat juu' ve'e m'íxtup mjayejptup, ve'em tse'e xjayejptuvat vintso ve'e xtóndat je y'oy je'e.

¹¹Nujom juu' jatye'e mtoondup mkojtstup, mkuuno'kxjadap tse'e je Nte'yam, ax ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e je jayu ooy je putajkin xtunmo'odat. Ku tse'e ve'em nto'nudat, uu'm kajxamda tse'e je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda je Nte'yam dukukojtsjadat.

¹²Kux ku xa ve'e mputajkimda je Nte'yam je jyayu, ka je'ejyap tse'e nmo'yumdup juu' ve'e ka'ijtuxjudup, nay ve'empa ve'e je Nte'yam ooy dutunkukojtsjadat.

¹³Ku miitse'e xputákada je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem

Judea, yaknu_ke'xnatáka tse'e tyánut jets mjaanchja'vidupe'e je oy kats je oy ayook, je Jesucristo jye'e, je m'oy jáyuvín kajxta tse'e je'e m_aqatta xtukma_aqtjayépta juu' ve'e m'íxtup mjayejptup jets anañujoma je jayu maatpa. ¹⁴ Ax mnutsapkótsjadapts miits je'e ve'e jetse'e ooy mtuntsókjadat ku ve'e du'líxtat je maja maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tu_tyo'nuxjada miits kajxta. ¹⁵ iYakkokojtsip xa ve'e je Nte'yam je maja maa'yun kajx juu' ve'e xtoojnjimdu, je maa'yun juu' ve'e je ayook kayakpaatp vintso ve'e yakkokojtsva'atsut!

**Jé kutojkun juu' ve'e je Pablo
jyayejp kux je kukátsiva je'e ve'e**

10 Ats, je Pablo, ve'em ax jo'n je Cristo je n_{uu}'l aaj je n_{uu}'l joot d_ujayep jo'n, ve'ems ats miitse'e nmunoo'kxtukta. Ve'eme'e je jayu vya'añ jets ja'vip ts_akip atse'e ku atse'e n'it miits m_aqatta; ax kuts atse'e jékum n'it, van'itji atse'e nnayjávaja jets ats miitse'e juu' ntukna_ajmada. ²Nmunoo'kxtktupts ats miitse'e jets ka'a atse'e x'akee'yadat jets atse'e nyaknu_ke'xnatákat vintso atse'e je m_akk aaj je m_akk joot njayep ku ats miitse'e najkx nku'ixta, ve'em ax jo'n atse'e nvinmay jets atse'e n'ítut jeja je jayu vyinkujk p_an p_an jaty atse'e xn_uvampejttup, juu' ve'e vaandup jets ve'em atse'e juu' jaty ntun nk_ats ax jo'n p_an p_an jaty'e je naxviijin je kyo'oy je'e duma_atnavyaa'njudup. ³Oyam aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, n'ama_adaaguipts aatse'e p_an p_an jaty aatse'e xts_o'oxpajktup,

ka ve'emap ax jo'n pan p_an jaty'e je naxviijin je kyo'oy je'e duma_atnavyaa'njudup. ⁴Kux je'e juu' aatse'e ntuk'atso'oxtuump, ka je naxviijin je'epts je'e ve'e, je Nte'yam aatse'e je m_akkin xmooy jets aatse'e nyakkutoki nujom juu' jaty'e je Nte'yam d_utso'oxpajktup, ⁵ntuk'ixpts aatse'e je jayu joma ve'e dukapaal'ty dukah'akeega je vinma'yun juu' ve'e ka ve'emap, nyakvintókip aatse'e juu' jaty'e dunupojtuktup jetse'e je Nte'yam kyayak'íxat. Nujom juu' jaty vinma'yun aatse'e mpuyump jem je Cristo y'lam kya'm, ve'em tse'e yakkatsapákut. ⁶Ax ku tse'e oy mkatsapáktat, ap_aamdukanits aatse'e n'it jets aatse'e je tsaaachpaatun mpaajmjadat anañujoma p_an p_an jaty'e kakatsupajktup.

⁷Tun kooyiji xa ve'e juu' myakjávajada p_an vintso ve'e juu' x'a'líxtukta. P_an jem xa ve'e juu' ve'e nayja'vijup jets je Cristo je jayu je'e ve'e, va'an tse'e dupayo'oyu jets ve'em ax jo'n je'e, nay ve'empats aatse'e n'ijtpa je Cristo je jayu. ⁸Ax óyamts atse'e njaa'knatyukmájaja je kutojkun juu' atse'e njayejpp, ka'ats ats je'e ve'e ntuktso'otyún, kux je Maja Vintsán aatse'e xmooy ya kutojkun je'e kajx jetse'e je jayu myakkpáktat je jaanchja'vin kajx, ka je'e kajxap jets aatse'e je jayu nyakvintókitat. ⁹Ka'a tse'e xvinmáydat jets n'atsa_agavaandup ats miitse'e ku ve'e nnujyáyada. ¹⁰Jem xa ve'e juu' ve'e vaandup jets makk atse'e je kutojkun mpum jets je oy vinma'yun maat atse'e ku atse'e je

jayu nnujaya, ax kuts atse'e n'it je jayu maāt, yónuk aaj yónuk joots atse'e jets ko'oy jávum je'e ve'e vintso atse'e nkats. ¹¹Ax je jayu pán pán pane'e ve'em vaandup, va'an tse'e dñunjávada jets ve'em ax jo'n ats miitse'e nnujáyada ku atse'e nka'it miits máatta, nay ve'empats atse'e nkojtspat ku atse'e n'it miits máatta.

¹²Ka'a xa atse'e nnayjávaja jets atse'e nnatyukmu'íxajat máat pán pán jaty'e viinm nakyukojtsijidup. Tyuktoonduvamits je'e ve'e ku ve'e juu' dukavinmótuda, je'e kajx tse'e ñatyukmu'íxajada to'k jado'k jetse'e ñaajk'lakijpxajada. ¹³Ka'a xa atse'e nnatyukmájaja juu' atse'e xkatukkkádaakp; je Nte'yam atse'e xkijpxip joma vaat atse'e juu' ntun, ax jem paatpats atse'e xmooyj jets atse'e ntónut joma ve'e miitsta.

¹⁴Ku atse'e ve'em nxoondúk, ka'ats atse'e mpítsum joma vaat atse'e xtukkada'aky, kux ats miitse'e mutoo'vajkp nyaknajkxjidu je oy kats je oy ayook, ats tse'e mutoo'vajkp nvaajnjidu je Cristo jye'e. ¹⁵Ka'ats ats je'e ve'e nnatyukmájaja juu' ve'e je viijnk jayu tudutonda, ve'em ax jo'n ats je'e ve'e viinm kuntuujn jo'n; ax je'e tsats atse'e n'a'ixp jets namvaate'e je mjaanchja'vinda ñuyoka, ve'em tse'e ñuyókat joma vaat atse'e njaa'któnut, ¹⁶atse'e n'avánat je oy kats je oy ayook je itta juu' ve'e nñuntun jékum jem tsov joma ve'e miitsta. Ku atse'e ve'em ntónut, ka'ats atse'e nnatyukmájajat je'e juu' ve'e je viijnk jayu tudutonda.

¹⁷Pan pan tse'e namyajavaajnjup, nuyojk oyts je'e ve'e jetse'e je Maja Vintsán duyakmájat duyakjaanchat.

¹⁸Kux je jayu juu' ve'e kuvük taamp jeja je Nte'yam vyinkujk, ka je'epts je'e ve'e juu' ve'e viinm nay'õñukojtsijup, je'e je'e ve'e juu' ve'e je Maja Vintsán õñukojtsijup.

Jé Pablo jets je'eda pán pán jaty'e natyijjuđu kukátsivada

11 iNvaat xa miits je'e ve'e xmuténadat ku atse'e ve'e'n nkats juu' ve'e ka víjap! Pán òyvintsova xa atse'e juu' nkats, mmuténadapts miitse'e to'k aaj. ²Ejkjup xa atse'e miits kajxta, je ejkun juu' ve'e je Nte'yam kajx. Ve'em xa atse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e to'k je kiixuta'ax duyajkp jetse'e dupákut to'kji je vajutyajk. ³Je'e tsats atse'e nvinmaayp ku ve'e mnunyakvinmamya'atjadat jetse'e to'k aaj to'k joot xkoo'ktsojktinit je Cristo, ve'eme'e mjajttuvat ax jo'n jyajty je Eva ku ve'e je tsaa'n vyir'l'añi. ⁴Mkuvajktup xa ve'e pán pán jaty'e je'ydup jetse'e mva'nuxjada juu' ve'e tyijtup jets je Jesús je'e ve'e jye'e. To'k joot tse'e xkuvácta juu' ve'e tyijtup jets je Espíritu Santo je'e ve'e jye'e jets je ayook juu' ve'e tyijtup jets je oy kats je oy ayook je'e ve'e. Ax je'e juu' ve'e tyun'ava'nidup, ka je'epts je'e ve'e je Jesús jye'e, ka je'epts je'e ve'e je Espíritu Santo jye'e, nay ka'avats je'e ve'e je oy kats je oy ayook. Je Jesús jye'e, jets je Espíritu Santo jye'e, jets je oy kats je oy ayook, je'e tsats je'e ve'e juu' miitse'e mkuvajktu ku aats miits je'e ve'e nvaajnjidi. ⁵Ve'em xa atse'e njanayjávaja jets ka'a atse'e nkatunnúmájiva ax jo'n je'e juu' miitse'e mtijtup maja kukátsivada.

6 Oyam xa atse'e nyaktij jets ka'a atse'e juu' n'okyats, nnuja'vinupts atse'e juu' atse'e nkajtsp.
Nyaknuke'xnatajki aats ya'a ve'e anañujoma kajx juu' aatse'e ntoon nkjocts ku aatse'e n'ljt miits maatta.

7 ¿Jadi tokin ats vine'e ntoon ku ats miitse'e nvaajnjidi je oy kats je oy ayook jets ka'a ats miitse'e je putajkin n'amótudi je'e kajx? Naajkpi'kiju xa atse'e jets miitse'e ve'em yakmaja m'íttat. **8** Nkuvajk xa atse'e je meen juu' atse'e je viijnk jaanchja'viva xmooydu jets atse'e ve'em nyaktónut ku ats miitse'e nvaajnjidi je oy kats je oy ayook. **9** Ku atse'e n'ljt miits maatta jets atse'e xkatih'ijtja vye'na, ni tíats ats miitse'e nkah'amótudi jets atse'e juu' xmo'odat. Ya utsta ya ajchta juu' ve'e yaja macedóniait y'it jaat tsoo'ndu jetse'e jem jye'ydi, ya'ats atse'e xmooydu juu' atse'e xka'ijtji, ax ve'emts atse'e x'o'yixji jets ats miitse'e nkah'atsooxti. Ve'emts atse'e njaa'któnut. **10** Ve'em ax jo'n atse'e je Cristo xtuknujava je tyuv je'e, ni pánats atse'e xkapajkjat ya xoojntkun jem nujom acáyait y'it jootm. **11** ¿Tyajxts ats vine'e ve'em nkats? ¿Jadi ka'a ats miits vine'e ntsopta? Ñuja'vip xa ve'e je Nte'yam jets ntsojktup ats miitse'eda.

12 Juu'am atse'e ntuumpt, njaa'któnupts ats je'e ve'e, ve'em tse'e kya'o'yixjadat je'e pan pan jatye'e du'íxitidup pan ti ve'e tyuk'akótstap jetse'e ñatyijjadat jets ve'eme'e tyoonduva ax jo'n ats. **13** Taayts je'e ve'e jets je kukátsiva je'e ve'eda, je vin'aa'mpa xa je'e ve'eda, ve'eme'e ñapyámjada ax jo'n je Cristo je kyukátsiva

kuy'ijtti jo'n. **14** Ka'ats je'e ve'e tyuk'atúvuma, kux viinme'e je Satanás ñapyumju ax jo'n je Nte'yam je y'aangeles kuy'ijt jo'n. **15** Ax je'e kajx tse'e kyayaktuk'atúva ku ve'e je'e pan pan jatye'e ijttup jem je Satanás y'am kya'm, je'e tse'e napyaaajmjúdup ax jo'n je'e juu' ve'e dýtoondup je y'oy je'e. Tsaachpaattinupts je'e ve'eda, ve'em ax jo'n dývinmátsjada, je'e kajx juu' jatye'e tyoondup kyojtstup ka óyap.

Vintso je Pablo chaachpaaty

16 Jado'k nax xa atse'e nva'añ: Ni pana ve'e kyavinmáyut jets ka víjap atse'e. Ax pan ve'emts miitse'e mvinmayda, maso'oktats ats to'k aaj jets atse'e nkótsut ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap, ve'emts atse'e ve'e'n nmamyájjuvat. **17** Ka je Maja Vintsánaptz atse'e je vinma'yún ve'em xmooyp ku atse'e ve'em nkats, ve'em atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap ku atse'e nnamyájaja. **18** Jeja xa ve'e nymay pan pan jatye'e namyájjidup je naxvijnit jye'e kajx. Va'ants atse'e dunamyájjiva. **19** Kuvijts miitse'e mnayjávajada. iMnayja'vijidup tse'e jetse'e xmuténadat pan pan jatye'e ka víjap! **20** Mkuvajktup xa miitse'e pan pan jatye'e m'akee'yijidup, pan pan jatye'e mpajkuxjudup juu', pan pan jatye'e mmu'ukvin'íxjudup, pan pan jatye'e namyájjidup, pan pan jatye'e mijomtoojnjudup mtitoojnjjudup. **21** Pan miits ts atse'e xtuknaajmavaandup je'e kajx ku atse'e ve'em nkatuujn ku atse'e nve'nna miits maatta, nkuvujkpts atse'e jets atse'e nkatuujn ax jo'n je'eda. Ka'a atse'e ve'em ntuujn je'e kajx ku atse'e ve'em nkanayjávaja.

Ax pán vintso tse'e je vijink makk aaj makk joot ñayjávajada jetse'e ñamyájajadat, ve'emts atse'e nnayja'vijuva, óyam atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap. ²² ¿Hebreo jayu je'e ve'eda? Hebréovit jáyuvats atse'e. ¿Israeejlit jayu je'e ve'eda? Israeejlit jáyuvats atse'e. ²³ ¿Myutoondup myupajktupts je'e ve'e je Cristo? Ax nuyojkts atse'e je Cristo nmutún nmupuk jets ni ka'a ve'e je'eda. Ku atse'e ve'em nkats, ve'emts atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap. Nuyojk xa atse'e ntun jets nuyojkts atse'e nyakpoxuntakpum je Cristo kajx jets ka'a ve'e je'eda. May náxanits atse'e nyakvap jets may náxani atse'e jem oo'kun am n'it. ²⁴ Mugooxk naxts atse'e je israeejlit jayu xmooyj je tsachpaatun ku ve'e je jayu yakvap ii'px maktaaxtojt ka'aj. ²⁵ Toojk naxts atse'e nyakkup vajp, to'k naxts atse'e nyaktsaka'ch, toojk nax tse'e ñaja'a'njini je baarcoda joma atse'e nve'na jets atse'e to'k xaa'j to'k tssooj n'lijt jem maaxy najootm, ²⁶ may naxts atse'e je ja na'aajy too' aajy n'lijt, nmuténits atse'e je aja'vin je atsa'kin jem maja najootm, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin joma ve'e je mee'tspa, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin jeja ats nmu'israeejlit jayu akujk jets je ja je'e akujk pan pan jatye'e ka je'epita, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin jem kajpun kajxm, jem vinvalajts it kajxm, jets jem maaxy najootm, nay ve'empa tse'e je ja jayu akujka pan pan jatye'e natyijjudup utsta ajchta jets utsta

tsa'ada. ²⁷ Nmuténits atse'e je toonk jets je tsaachpaatun, may naxts atse'e nkamaaj, nmuténits atse'e je yooj jets je taatsa, may naxts atse'e n'ayooji n'axaqaji, nmuténits atse'e je xox, nmuténivats atse'e ku atse'e je vit je xox xka'ijtji.

²⁸ Ax ka tun je'ejyap tse'e, xa'ma kajxts atse'e nvinmayda nujom pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo. ²⁹ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je yónuk aaj je yónuk joot dujayejptup, ve'emts atse'e njava jets viimm atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep; pan yaktokintoondup tse'e je jayu, ooyts atse'e ntun'ekju. ³⁰ Pan namyájaja tse'e dutsák, namyájajapts atse'e je'e kajx juu' ve'e duyaknuke'xnatajkip vintso atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep. ³¹ Je Nte'yam, je Maja Vintsán Jesucristo je Tyee', juu' ve'e xa'ma kajx yakmaja yakjaancha ijtp, ñu'ja'vipts je'e ve'e jets tyúvam atse'e juu' nkats. ³² Ku xa atse'e n'ijt jem damaascovit kyajpun kajxm, van'it tse'e je kajpun yakkutojkpa juu' ve'e je yakkutojkpa Aretas kya'mip, je'e tse'e dupaam je tojpa jetse'e du'lix'ijtti je kajpun naa'páts aka'a jets atse'e kuxmajtsti. ³³ Ax jem tójumts atse'e je jaanchja'vivatajik xnasta'yidi jem ventana am tsov joma ve'e je kajpun naa'páts, jets atse'e nkeek.

Juu' ve'e je Pablo yak'ixju

12 Ka'a xa ve'e je jayu tyo'nuxju ku ve'e je jayu viinm ñay'oñukótsaja. Oyam tse'e vye'ema, nkótsupts atse'e juu' atse'e je Maja Vintsán xtuk'lix jets juu' atse'e xtukyaknuke'xnatajki.

²N'ixa xa atse'e to'k je yaa'tyajk juu' ve'e to'k muk ijtp je Cristo maat. Makmajkts joojnt ítanits je'e ve'e yakvav jem mutoojk tsapjoottm. (Ka'ats atse'e nnujava pan je ñi'l kx je kyopk maat yakvajv uk pan ka'a, je Nte'yame'e dunuja'vip.) ³Ax nnuja'vipts atse'e jets je yaa'tyajk, ka'a atse'e nnujava pan je ñi'l kx je kyopk maat uk pan ka'a, je Nte'yame'e dunuja'vip, ⁴je'e tse'e yakvoov joma ve'e je Nte'yam je jayu dujaajna dutajka jetse'e du'u'motunajxy je kats je ayook juu' ve'e ka'o'yip jetse'e yakkojtsva'atsut jets ka'a ve'e je Nte'yam dyakjaty jetse'e du'u'avánat. ⁵Kunnamyájaja xa atse'e to'k je yaa'tyajk kajx ax jo'n je'e, ax ka'ats atse'e viinm nmamyájaja, je'e kajxji ve'e vintso atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep. ⁶Pan qts tse'e kuntsaq jets atse'e nnay'oñukótsajat, ka tónajyapts je'e ve'e, kux je'e jyiji atse'e kunkats juu' ve'e tyúvam. Ax ka'ats atse'e ve'em ntun, ve'em tse'e ni pana kyavinmáyut jets njaa'knúumájip atse'e nuyojk jets ka'a ve'e ax jo'n atse'e x'ix ukpu du'u'motunaxy juu' atse'e nkajtsp.

⁷Ax qts tse'e je yaa'tyajk juu' ve'e yakvoov jem mutoojk tsapjoottm. Kux ooye'e dutunnunmaja juu' atse'e xyak'ix, je'e kajxts atse'e nyakpaajmji juu' ve'e ats ya nni'l kx ya nkopk makk duyaktsaachpaatp, je'e juu' ve'e je Nte'yam yakjajtyp jets atse'e je Satanás xyaktsaachpaa'ty, ve'emts atse'e nkanamyájajat viinm. ⁸Toojk náxanits atse'e n'amotu je Maja Vintsán jets atse'e xpajkjat juu' ve'e ats ya nni'l kx ya nkopk makk

duyaktsaachpaatp. ⁹Ax jidu'umts atse'e je Maja Vintsán xnuujmi: "Mtukjotkada'akup xa ve'e je maa'yun juu' qts mitse'e ntooijnip, kux nuyojk oy xa ve'e ñuke'xnatáka ats je nmakkin ku ve'e je jayu je yónuk aaj je yónuk joot dujayep." Jidu'umts atse'e xnuujmi. Je'e kajxts atse'e nuyojk nxoonduk ku atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, kux ku xa atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, van'it tse'e je Cristo je myakkin y'it yam ats nja'vin kajxm. ¹⁰Je'e kajxts atse'e nxoonduk ku atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, ku atse'e je jayu xvinkojtspét, ku atse'e juu' xkal'ijtja, ku atse'e je jayu xjomtún xtitún, ku atse'e juu' nmutena. Nujomts ats ya'a ve'e xoonduk joot nyaknaxy je Cristo kajx. Kux ku xa atse'e njayep je yónuk aaj je yónuk joot, nuyojkts atse'e je Nte'yam je makk xma'a.

**Ku je Pablo duvinmaajy je y'utsta
je y'ajchta maat je y'utsta
je chaada jep Corinto**

¹¹Ka víjap xa atse'e ku atse'e viinm nmay'oñukótsaja; ax miitsts atse'e tux'akee'yada jets atse'e ve'em ntun. Miits xa atse'e kux'oñukótsada, kux ka'a atse'e nkatunnumájiva ax jo'n je'eda juu' ve'e mtijtup majá kukátsivada, óyamts ats miitse'e xjávada jets nmupánip atse'e. ¹²Je'e juu' atse'e ntoon ku atse'e nve'na miits maatta, je müjit nuja'vin, je majin, jets je müjit atuva, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets je kukátsiva atse'e. Ve'emts atse'e jem ntuujn óyame'e je jayu dutso'oxpujk je ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjip.

13 Vanxúpam ats miitse'e ntoojnjadi ku atse'e n'ijt miits māatta ax jo'n atse'e ntoojnjadi je viijnk jaanchja'vivatajkta; je'ejyji ve'e ka'a ats miitse'e ti putajkin xmooydi. iMee'kxjadats atse'e to'k aaj ku ats miitse'e je putajkin nkah'amótudi!

14 Apaqamdukats atse'e üyüam jets ats miitse'e mutoojk nax najkx nku'ixta, ax ni vinxúpats ats miitse'e nkah'atso'oxtat. Ka je'epts atse'e n'íxitp juu' miitse'e m'íxtup mjayejptup, je'e ve'e jetse'e oy m'líjttinit je Cristo māat. Ve'em xa atse'e ax jo'n je mtee'da kuy'ijt jo'n, je'e kajx ku ve'e xjaanchja'ví'ukvaandi je Jesucristo ku ats miitse'e ntukmukojtsti je oy kats je oy ayook. Ve'eme'e dūtsak jetse'e je ónuk tee' je ónuk taak duyakjoojntykadat je y'ónuk, ka je'epe'e jetse'e je pi'lk ónuk je tyee' je tyaaak duyakjoojntykadat. **15** Ax ve'em tse'e, to'k aaj to'k joot atse'e n'ixta vintso ats miitse'e mputákadat, nayja'vijupts atse'e jets ats miitse'e nku'oo'kadat pan miits je m'o'yin kajxta ve'e kuy'it. Ve'emts atse'e nnayjávaja óyam tse'e kye'lex jets ku ats miitse'e nuyojk ntsokta, vee'njits ats miitse'e xtsokta.

16 Ax mnuja'vidupts miitse'e jets ni pana ve'e miitsta ats nkah'atsuux. Ax to'mayji tse'e jem juu' ve'e vaandup jets va'ajts kutaay atse'e jets ats miitse'e tunvin'aa'nda. **17** ¿Nvin'aa'ndu ats miits vine'e je jayu kajxta juu' ats miitse'e ntuknukejxtu? **18** Nmunoo'kxtk xa atse'e je Tito jetse'e najkx mku'íxjada, jets atse'e nkejx to'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e

myaadi. ¿Mvin'aa'njuđu vine'e je Tito? ¿Jadi ka'a qats vine'e numejtsk kijpx joot kijpx ja'vin juu' ntun nkats?

19 ¿Ve'em miitse'e mvinemayda jets nay'oñukojtsijup atse'e jeja miits mvinkujkta? Ax ka'ats je'e ve'e vye'ema. Ve'emts atse'e nkats to'k muk je Cristo māat jets jeja je Nte'yam vyinkujk. Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ve'em atse'e nkats jetse'e nuyojk xjaanchjávadat je Jesucristo. **20** Je'e xa atse'e nvinmaayp ku ats miitse'e najkx nku'íxtinuva, to'mayji ats miitse'e nkapaat'ttat ax jo'n atse'e ntsak, van'itts ats miitse'e je tsaachpaatun mpaamajmadat je ka óyap kajx juu' ve'e mtoondup, ve'emts ats miitse'e xkapaattuvat ax jo'n miitse'e xtsokta. Nvinmaayp xa atse'e ku ve'e to'mayji nakyojtsvintsoojvjup mve'nadat ku atse'e jem njeyat, namyu'ejkjudup, mkanachojojkjudup, pajkva'kxy mve'nadat, akotsutoonkidup, napyakojtsjudup, nutúvidup, mjomntsunidup mtitsunidup mve'nadat. **21** Nvinmaayvap xa atse'e ku ats miitse'e najkx nku'íxtinuva jets atse'e to'mayji je Nte'yam xyaktsó'otyónut miits kajxta jets ats miitse'e nūmay nmuya'axtat, je'e ve'e ku miitse'e jem nūmay juu' ve'e tokintoondu jetse'e dūkaton'atúvada je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup, je'e ve'e ku ve'e je navyajkún duyakvintsa'kintókida, ku ve'e je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup, jets ku ve'e juu' oyyvintsova dūtonda dukotsta.

Juu' ve'e je Pablo kyojtsjido je jaanchja'vivatajk jep Corinto

13 Ya'ats je'e ve'e ku ats miitse'e najkx nku'ixta mutoojk nax. Ax kuts atse'e nje'yat, van'itts atse'e juu' jaty n'íxut nmujávat, ve'em vintso ve'e yakkats ku ve'e nümejtsk ukpú nutoojk dñuukojtspéttä je ayook. ²Ku ats miitse'e ojts nku'ixta mumejtsk nax, juu'ts atse'e nvaajnjidu pan pan jatye'e tokintoondup jets nüvinxupe'e jem jyaa'k'ítta, nay vanxúpjyamts ats miitse'e nvaajnjidinuva. Ku ats miitse'e jado'k nax najkx nku'íxtinuva, ka'ats atse'e ntukmo'ottat pan pan jatye'e katokinton'atívidup. ³Van'it tse'e x'íxtat xnujávadat jets kojtspe'e je Cristo ats kajx. Ax je Cristo, ka'ats je'e ve'e je yónuk aaj je yónuk joot mtukpayo'oyjada, makkts je'e ve'e y'it miits maattta. ⁴Oyam xa ve'e je Jesucristo dukayaknuke'xnatajki jets ooye'e je makkin dütunjayep ku ve'e cryuuzepejt, joojntykipts je'e ve'e uxym je Nte'yam je myakkin kajx. Nay ve'empats atse'e, je'e ve'e ku atse'e to'k muk n'it je Cristo maat, ka'ats atse'e nyaknuke'xnatáka je makkin juu' atse'e njayejpp. Oyam tse'e vye'ema, je Cristo je myakkin kajxts atse'e njoojntyka jets atse'e ntónut nkótsut juu' ve'e tsöjkjup miits maattta.

⁵Payo'oyda miitse'e viinm pan tyúvame'e xjaanchjávada je Jesucristo. ⁶Ka'a miitse'e xnujávada jets je Jesucristo ve'e ijtp jem mjá'vin kajxmada?, je'ejyji je'e ve'e jets ka'a ve'e koojyji mnatyijjada

jets mjaaanchja'vidupe'e. ⁶N'a'ixpts atse'e jetse'e xnujávadat jets ntuump nkajtsp aatse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ⁷Nmunoo'kxtkpts atse'e je Nte'yam jets ka'a miitse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap; ka je'e kajxap je'e ve'e jetse'e tyunke'xukut jets ntuump nkajtsp atse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e atse'e ntsajkp jetse'e xtóndat juu' jaty'e oy, óyame'e je jayu vya'añ jets ka'a atse'e ntun nkats juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ⁸Kux ka'a xa ve'e n'amaadaaguimdat pan ntso'oxpajkumdupe'e je tyuv je'e, n'amqadaaguimdapts uu'me'e ku ve'e nto'numda je tyuv je'e. ⁹Paatyts atse'e nxoonduk ku atse'e n'it yónuk aaj yónuk joot jets miitse'e makk m'itta to'k muk je Cristo maat. Ijptps atse'e je Nte'yam nmunoo'kxtuk jetse'e m'ijttinit tum oy tum va'ajts. ¹⁰Jidu'um xa ats miitse'e nnujáyada namka'ana ats miitse'e najkx nku'ixta. Ax kuts atse'e jem nje'yat, ve'ems atse'e ya nkutojkun nkamakkpámút, ya kutojkun juu' atse'e xmooy je Maja Vintsán jets ats miitse'e makk nyak'ijttinit to'k muk je Cristo maat, ka je'e kajxaps atse'e xmooy jets ats miitse'e nyakvintókidat.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

¹¹Utsta ajchta utsta tsá'ada, kojtskukajxinupts atse'e. Je Dios maat tse'e mtaandini. Íxtada je'e juu' ve'e myaktánjadap oy jets va'ajts, kutyonda juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, nayjávajada to'k jado'k, joojntykada oy joot. Pan mtoondup tse'e ve'em, m'ijttinupts miitse'e je

Nte'yam maat. ¹²Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx. ¹³Máyame'e je Dios mkejxuxjada je utsta je ajchta jets je utsta je tsaq'ada anañujoma.

¹⁴Je Maja Vintsán Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap, je Nte'yam tse'e dupámup jem mjá'vin kajxmda je tsojkun, je Espíritu Santo maat tse'e m'ijttinit nuto'k nuto'k anañujoma miitsta.